

Индустрия 4.0

синдикалната гледна точка

Любослав Костов

Икономически анализатор

ИССИ на КНСБ

Увод

- **Каква е целта на доклада?**

Да представи посоките на влияние в които икономическата политика би била ценна в контекста на Индустрия 4.0.

(открояване на ползи и предизвикателства)

- **На всеки етап от развитието на капитализма, съществува един системен и качествен скок в търговията:** По какво се различава Четвъртата индустриална революция от останалите?

- *безпилотни коли*

- *3Д принтиране*

- *генетика*

- *дронове*

- *безпилотни самолети*

- *автоматизация на задачите*

Изложение:

Кой са основните предизвикателства?

1. Недостатъчна и несъответстваща квалификация на работниците и служителите;
2. Нови области и търговски практики, изискващи регулация; /онлайн платформите/;
3. Риск от загуба на работни места; /нискоквалифицирания труд/
4. Недостиг на адекватни умения; /структурна безработица/ - **jobless recovery?**

Какви са фактите?

- 1. Нарастване на неравенствата в световен план в условията на технологичен напредък (Осбърн и Фрей, 2013).**
- 2. Ситуацията в България е сходна (НСИ, крива на Лоренц, коефициент на Джини).**
- 3. Не са малко професиите, които ще бъдат застрашени от дигитализация и в България /офис служители, чиновници, търговия на едро и дребно, транспорт и логистика, рутинни работници в преработващата промишленост, строителство, финансовите услуги, преводачи, таксиметрови шофьори и др./**
- 4. Разбира се, автоматизирането носи редица предимства и те трябва да бъдат обективно анализирани сред които:**
  - Подобряване на качеството на решенията, продуктите и услугите;
  - Генериране на големи икономии от мащаба;
  - Намаляване на сложността на управление на персонала;
  - По-висока обща факторна производителност, повишени фирмени макроикономически показатели, генериране на по-висока печалба.

Какви са фактите?

1. Различни проучвания показват, че 78% от работните места в електронната търговия изискват университетска диплома, докато при традиционната търговия на дребно това е валидно само за 12% от работните места (The Economist, 2017).
2. Търсенето на труд и заплатите намаляват успоредно с навлизането на процесите по дигитализация, които пък от своя страна предизвикват по-висока производителност, икономии на разходи и т.н. (Аджемоглу и Рестрепо, 2018).
3. Промените трябва да бъдат поставени както в икономически, така и в социален контекст. Само по този начин може да се оценят качествено мащабите на онова пред което са изправени сегашните общества. Достойнствата в икономически план за безспорни.
4. Тези промени в технологичното развитие са важни от гледна точка и на изменението и на самата връзка производителност на труда/заплати. Трябва да се отбележи и ролята на бизнес циклите и тяхното относително скъсяване във времето вследствие от навлизането на все по-динамични технологични нововъведения.

Какви са фактите?

1. Коронек и Стиллиц (2018) смятат, че неравенството е едно от основните предизвикателства, породени от разпространението на изкуствения интелект и други форми на технологичен прогрес, които може да замества работниците.
2. Съществуващата емпирична литература използва предимно статистически методи на анализ, което изключва задълбочени проучвания относно условията под които роботиката и AI допълват или заместват труда.
3. В България подобни задълбочени изследвания за трудовата конюнктура в контекста на технологиите все още липсват.

Конкретни предложения за мерки в България:

- Държавата възможно най-скоро и в партньорство със социалните партньори и водещи представители на науката да разработи стратегия за посрещане на предизвикателствата и да подготви навлизането на страната ни в Четвъртата индустриална революция. Като основа за тази стратегия да се използва концепцията за Индустрия 4.0 на Министерство на икономиката от юни 2017г.
- Да се предприемат мерки в областта на образованието за увеличение делът на жените, които се възползват от учене възможност за заетост в областта на науките, технологиите, инженерството и математиката.

Конкретни предложения за мерки в България:

- Подобряване на комуникацията между средното образование, висшето образование и пазара на труда.
- Допълнителни анализи за правни, икономически, социални и всякакъв друг вид ефекти, оказвани от по-бързо навлизащите онлайн платформи, с цел идентифициране и при нужда - превенция и преодоляване на нежелани обществени последиствия. В България все още липсва законодателство в тази насока и чисто дефиниционно много от понятията все още не са изяснени.
- Създаването на Алианс „За бъдещето на труда и обществото” - в унисон с една от седемте инициативи във връзка с честването на 100-годишния юбилей на Международната организация на труда (МОТ) през 2019г.

Конкретни предложения за мерки в България:

- Подходът към четвъртата индустриална революция да е не само технократски, но и социален; /Да се спазва Парето ефективността/
- Да се интегрира в икономиката посредством подходяща икономическа политика потенциалът на обезкуражените и демотивирани лица, както и да се насърчат заетите лица да повишават своите умения и производителност;
- Държавата трябва повече да подкрепя иновациите в предприятията от индустриалния сектор, защото страната ни изхожда от много ниско базово ниво.

Благодаря за вниманието!